

ХТО ТАКІ КОЛАБОРАНТИ У МУНІЦИПАЛЬНІЙ ВЛАДІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ?

Шаповал Валерій Дмитрович

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського
м. Кременчук, Україна*

На нашу думку, проблематика муніципальної влади в умовах воєнного стану в Україні останнім часом переміщається «в епіцентр наукових і політичних дискусій». При цьому дискурс щодо цієї цих реформ зумовлений якісно новими інновативними підходами до осмислення ключових муніципально-правових явищ, процесів та інститутів, що поступово починають розглядатися в динамічній перспективі.

В юридичній літературі цілком правомірно ми спостерігаємо певний організаційно-правовий дуалізм реформування цієї правової категорії як комплексного політико-правового феномену: з одного боку, цьому явищу властиві консерватизм, усталеність їхніх завдань, принципів, функцій і самої системи муніципального врядування, а, з другого боку, муніципальна влада є динамічним явищем, украй сприятливими для проведення потрібних поліпшення повсякденного життя громадян реформ [1, с. 4].

Широкомасштабне вторгнення Росії на територію України 24 лютого 2022 р ознаменувало початок першої великої війни в умовах багатополярної міжнародної системи. Повномасштабна війна РФ проти України різко змінила сприйняття російської загрози щодо української державності, оголивши екзистенціальний характер складного та багатоаспектного російсько-українського конфлікту.

Головною метою Кремля є руйнація України як незалежної держави, знищення її військової та цивільної інфраструктури, а також довільне розчленування її території шляхом анексії окремих районів та створення псевдодержавних маріонеткових утворень.

Слід наголосити на тому, що для України головна мета у війні полягає у нейтралізації зовнішніх загроз існуванню держави та нації, відновлення повного державного суверенітету та територіальної цілісності у міжнародно визнаних кордонах 1991 року.

Ми не можемо оминати те, що початковим приводом для вторгнення став акт визнання РФ незалежності ДНР та ЛНР в адміністративних межах Донецької та Луганської областей. Однак, як видається, основною первинною метою війни в Москві бачили захоплення Києва та встановлення російського військового та політичного контролю над усією територією країни. І лише після поразки російських військ на київському, чернігівському та сумському напрямках мету російської «військової операції» було звужено до захоплення всієї території Донбасу та відторгнення від України південних областей, розташованих уздовж узбережжя Чорного та Азовського морів.

За дев'ять місяців війни та окупації частини півдня та сходу України президент росії володимир путін підписав укази про визнання Херсонської та Запорізької областей «незалежними територіями» після проведення там псевдореферендумів.

Свої загарбницькі вчинки путін виправдовує «загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права», які закріплені у статуті ООН. Але ж усі нормалі та освічені люди та міжнародна спільнота усвідомлюють, що ці укази жодним чином не мають ніякого відношення до загальновизначених принципів і норм міжнародного права.

Укази путіна про визнання незалежності Херсонської та Запорізької областей стають «чинними» з 29 вересня. Призначений Росією керівник окупованої частини Херсонщини Володимир Сальдо оголосив про проведення референдуму щодо вступу до Росії та створення своїх озброєних батальйонів.

Раніше так званий голова самопроголошеної «ДНР» Денис Пушилін запропонував так званому «голови ЛНР» Леоніду Пасічнику спільно провести «референдуми» про приєднання двох цих невизнаних міжнародною спільнотою утворень до Росії.

Голова офісу президента Андрій Єрмак назвав заяви про проведення референдумів «наївним шантажем погрозами і страшилками» [2].

Таким, чином нинішня модель місцевого самоврядування в Україні стала певним нестійким, внутрішньо суперечливим утворенням, зібраним з елементів радянської політико-правової спадщини, сконструйованим на основі довільного поєднання елементів громадівської та державницької концепцій, зі слабким і непослідовним урахуванням передового зарубіжного муніципально-правового досвіду, що призвело до появи такого правового феномену як колаборанти та колабораціонізм.

Оскільки ми розглядаємо питання ролі місцевих голів у функціонуванні муніципальної влади в умовах воєнного стану то на наш погляд, необхідно звернути увагу на таких осіб, власне з вини яких вчинялися злочини проти людяності російськими загарбниками.

Геннадій Мацегора, міський голова Куп'янська Харківської області перейшов на бік ворога в перші ж дні війни та усіляко сприяв російським окупантам у Куп'янську. Забезпечував їх транспортом, житлом, паливом та їжею перейшов на бік ворога в перші дні війни та усіляко сприяв російським окупантам у Куп'янську.

Міський голова Балаклії Іван Столбовий разом із сім'єю виїхав на територію Російської Федерації. Про це заявив голова Харківської ОВА Олег Синегубов. Голова міста Балаклії зі своєю сім'єю залишив це місто і поїхав на територію Росії. Його втеча відбулася відразу після того, як Столбовий пішов на співпрацю з ворогом. Наразі зараз відносно Столбового триває низка слідчих дій у рамках кримінального провадження.

Міський голова Святогірська, що на донечині, зрадив Україну та публічно підтримав окупантів. У соцмережах Бандура, обраний від ОПЗЖ, підтримував Україну ще в кінці травня. Бандура пішов на співпрацю з окупантами та почав роздавати пропагандистам інтерв'ю, у яких пропагував «руській мір» та дискредитував ЗСУ.

Зокрема, в одному з відео він звинувачував українських військових у тому, що це вони нібито підпалили Всесвятський скит Святогірської лаври.

Також він звинувачував українських військових у нібито вбивствах монахів та священнослужителів.

Слідчі ДБР розпочали стосовно Бандури досудове розслідування за фактом державної зради (ч. 2 ст. 111 КК України). Вирішується питання щодо повідомлення йому про підозру в державній зраді.

Але слід звернути увагу на те, що на сторінці Бандури в Facebook чимало патріотизму – сторінка оформлена в українських тонах, велася українською мовою, а ще 24 травня у своїх постах він називав російську артилерію ворожою[3]. Бандура став міським головою 2020 року, його було обрано від ОПЗЖ.

15.03.2022 року в Україні набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність» (далі – Закон).

Отже, виходячи з аналізу норм Закону **колабораціонізм** – це співпраця громадян України, або посадових осіб (у нашому випадку посадових осіб органів місцевого самоврядування) із ворогом для забезпечення інтересів ворога та заподіяння шкоди власній державі.

Щодо такої правової категорії, як **колаборанти**, то на наш погляд, це поняття слід охарактеризувати такими ознаками: **по-перше (загальні)**: громадяни України; **по-друге (спеціальні) які**: публічно (на зборах, у ЗМІ, мережі інтернет) заперечує збройну агресію проти

України, окупацію частини території України, закликає до підтримки дій держави агресора; займали посади у незаконних органах влади держави агресора; здійснюють пропанду держави агресора.

Література:

1. Шаповал Н.В. Муніципальна реформа в сучасній Україні: конституційно- правовий аналіз. Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальність 12.00.02 – конституційне право; муніципальне право. Київ, 2021. 19 с.

2. Джерело в інтернеті: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3582519-putin-viznav-hersonsku-ta-zaporizku-oblast-nezaleznimi-roszmi.html>.

3. Джерело в інтернеті: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/mer-kup-yanska-zradnik-sbu-rozsliduye-spravu-sinyegubov-novini-ukrajini>.